

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Literatura łacińska
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Latin literature
Kierunek studiów	Filologia klasyczna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Wojciech Kopek

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	45	3 semestry (3x15)	6 (1+2+3)
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - Znajomość historii literatury greckiej i łacińskiej. W2 – Znajomość podstawowych zagadnień współczesnej teorii i krytyki literackiej.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Ukazanie wybranych zagadnień łacińskiej teorii i krytyki literackiej zarówno w odniesieniu do relacji literatury łacińskiej do literatury greckiej, jak i w odniesieniu do rodzimych problemów literatury łacińskiej.
C2 - Analiza wybranych tekstów źródłowych.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_03	Student rozumie specyfikę terminu „krytyka literacka” używanego odnośnie do antyku; rozróżnia dzieła krytycznoliterackie od dzieł teoretycznoliterackich. Rozumie specyfikę literatury antycznej i hipotetyczny charakter historii literatury tego okresu w sytuacji braku źródeł. Zna podstawowe pojęcia i okresy literatury antycznej; zna najważniejsze ośrodki kultury antycznej i główne prądy w literaturze tego okresu. Zna główne punkty „krytyki literatury” antycznej w kontekście najważniejszych celów sztuki starożytnej.	K_W03
W_04	Student rozumie wpływy epoki (teoria literatury, stylistyka, poetyka, polityka, przemiany społeczne) na kształtowanie myśli „krytycznoliterackiej” poetów, oratorów i teoretyków sztuki oraz retoryki; zna najważniejsze zjawiska społeczno-kulturowe towarzyszące rozwojowi sztuki i popularyzacji czytelnictwa (powstawanie bibliotek publicznych oraz prywatnych); zna podstawową terminologię z zakresu teorii sztuki w języku łacińskim i starogreckim; zna istotne problemy poetyki antycznej.	K_W04
UMIĘTNOŚCI		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Tematy wprowadzające:

- a. zjawisko „krytyki literackiej” a pojęcie „krytyki literackiej”;
  - b. metaliteratura – czy każde dzieło, którego tematem jest literatura można nazwać „krytycznoliterackim”;
  - c. w jakim stopniu pojęcie „krytyka literacka” odnosi się do literatury antycznej;
  - d. krytyka bez swego przedmiotu - jak ustosunkować się do krytyki dzieł zaginionych;
  - e. kanał komunikacyjny: zjawiska społeczne (zarys): uczta antyczna, biblioteka antyczna – miejsce spotkań, forum polityki – forum sztuki, spotkania literackie (mecenat), sztuka na ulicy – mim, teatr – komedia stara jako forma krytyki (społecznej, artystycznej, politycznej).
2. Enniusza sen o Homerze - problem relacji literatury łacińskiej do literatury greckiej – naśladownictwo, współzawodnictwo, kwestia oryginalności.
  3. Organizacja literatury łacińskiej – koła i „koterie” literackie.
  4. Problem „stu lat” – konserwatywność estetycznych i aksjologicznych preferencji odbiorców literatury łacińskiej w antyku.

5. Zjawisko satyry literackiej – komedia starożytna, Lucyliusz, Horacy, losy satyry w czasach cesarstwa
6. Owidiusz Tristia – kwestia licencji poetyckiej i swobody wypowiedzi w czasach Republiki i Cesarstwa.
7. Teatr – zjawisko „prologu krytycznoliterackiego”; kanon komediopisarzy Wolkacjusza Sedigitusa.
8. Łacińska proza artystyczna:
  - a. teoria rozwoju i upadku gatunków literackich Gajusza Wellejusza Paterkulusa
  - b. kanon lektur szkolnych Marka Fabiusza Kwintyliana
  - c. *Noce attyckie* Aulusa Gelliusza
9. *List do Pizonów* Horacego – postać artysty, postać krytyka. Zjawisko poetyki normatywnej w antyku.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_03	Wykład konwencjonalny	Referat	Protokół / Wydruk / Plik z referatem
W_04	Wykład konwersatoryjny	Referat	Protokół / Wydruk / Plik z referatem
UMIEJĘTNOŚCI			
		Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Brak zaliczenia:

(W) – Student nie posiada wiedzy na temat omawianych zagadnień z zakresu antycznej teorii i krytyki literatury; nie przedstawił referatu na temat ustalony wraz z prowadzącym zajęcia.

Zaliczenie bez oceny:

(W) - Student posiada wiedzę na temat omawianych zagadnień z zakresu antycznej teorii i krytyki literatury, zna specyfikę tego pojęcia w odniesieniu do literackich zjawisk antyku; przedstawił referat na temat ustalony wraz z prowadzącym zajęcia.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Albrecht M.: A History of Roman Literature. Leiden-New York-Köln: E. J. Brill 1997 t.I-II.   Ancient Literary Criticism. The Principal Texts in New Translations, ed. D. A. Russell, M. Winterbottom, Oxford, New York 1972.   Atkins J. W. H., Literary Criticism in Antiquity. A sketch of its development, vol. II Graeco-Roman, Cambridge 1934.   Cytowska M., Szelest H.: Historia literatury starożytnej. Warszawa: PWN 2007.   D'Alton J., Roman literary theory and Criticism, New York 1962.   Ford A., The Origins of Criticism, Literary Culture and Poetic Theory in Classical Greece, Princeton, Oxford 2002.   Grube G. M. A., The Greek and Roman Critics, Indianapolis 1995.   Habib M. A. R., A History of Literary Criticism, From Plato to the Present, Hong Kong 2005.   Harriott R., Poetry and Criticism Before Plato, London 1969.   Kilpatrick R.S., The Poetry of Criticism, Horace, Epistles II and Ars Poetica, Edmonton 1990.   Kumaniecki K.: Literatura rzymska. Okres cyceroński. Warszawa: PWN 1977.   Literatura Grecji Starożytnej, red. H. Podbielski, TN KUL 2005.   Pemberton R. E. K., Literary Criticism in Ovid, „The Classical Journal”, Vol. 26, No. 7 (1931), s. 525-534.   Perry E. E., Rhetoric, Literary Criticism, and the Roman Aesthetic of Artistic Imitation, [w:] The Ancient Art of Emulation, ed. E. K. Gazda, Ann Arbor 2002, s. 153-173.   Stabryła St. (oprac.), Rzymska krytyka i teoria literatury, Wrocław 1983.   The Cambridge History of Literary Criticism, vol. I Classical Criticism, ed. G. A. Kennedy, Cambridge 1993.   Wójcik A.: Talent i sztuka. Rzecz o poezji Horacego. Wrocław: Ossolineum 1986.   Zarzycka-Stańczak K.: Problematyka literacka w Satyrach Horacego. „Roczniki Humanistyczne” 1964 z. 3 t. XII.   Zarzycka-Stańczak K.: Rola aluzji i reminiscencji literackich w Satyrach Horacego. „Roczniki Humanistyczne” 1960 z. 2 t. IX.
Literatura uzupełniająca
A Companion to Ancient Aesthetics, ed. P. Destrée, P. Murray, Chichester 2015.   A Companion to Catullus, ed. M. B. Skinner, 2007.   Ancient Literacies. The culture of Reading in Greece and Rome, ed. W. Johnson, H. Parker, Oxford 2009.   Ancient Literacies. The culture of Reading in Greece and Rome, ed. W. Johnson, H. Parker, Oxford 2009.   Armstrong D., The Impossibility of Metathesis: Philodemus and Lucretius on Form and Content in Poetry, [w:] Philodemus and Poetry. Poetic Theory and Practice in Lucretius, Philodemus, and Horace, ed. D. Obbink, New York 1995, s. 210-232.   Asmis E., Philodemus on Censorship, Moral Utility, and Formalism in Poetry, [w:] Philodemus and Poetry. Poetic Theory and Practice in Lucretius, Philodemus, and Horace, ed. D. Obbink, New York 1995, s. 148-177.   Barchiesi A., Rituals in Ink: Horace and the Greek Lyric Tradition, [w:] Matrices of Genre: Authors, Canons, and Society, ed. M. Depew, D. Obbink, Cambridge 2000, s. 167-182.   Barchiesi A., The Poet and the Prince. Ovid and Augustan Discourse, Berkeley 1997.   Barchiesi, A., Horace and Iambos: The Poet as Literary Historian, [w:] Iambic Ideas: Essays on a Poetic Tradition from Archaic Greece to the Late Roman Empire, ed. A. Cavarzere et al., Lanham

- 2001, s. 141–64.
- Bonner S. F., *Education in Ancient Rome: From the Elder Cato to the Younger Pliny*, Berkeley, Los Angeles 1977.
- Bonner S.F., *Education In Ancient Rome*, London 2012.
- Bowditch Ph., *Horace and the Gift Economy of Patronage*, Berkeley 2001.
- Brink C. O., *Horace on Poetry. Prolegomena to the Literary Epistles*, vol. I, Cambridge 1963.
- Brink C. O., *Horace on Poetry. The 'Ars Poetica'*, vol. II, Cambridge 1971.
- Brink C. O., *Horace on Poetry: Epistles Book II: The Letters to Augustus and Florus*, vol. III, Cambridge 1982.
- Butcher S. H., *Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art: With a Critical Text and Translation of the Poetics*, 4th edition, London 1923.
- Clausen W., *Cicero and the New Poetry*, „*Harvard Studies in Classical Philology*”, Vol. 90, (1986), s. 159-170.
- Crowther N. B., *Horace, Catullus, and Alexandrianism*, „*Mnemosyne*”, Fourth Series, Vol. 31, Fasc. 1 (1978), s. 33-44.
- Crowther N. B., *The Collegium Poetarum at Rome: Fact and Conjecture*, „*Latomus*”, T. 32, Fasc. 3 (1973), s. 575-580.
- Crowther N. B., *OI NEΩTEPOI, Poetae Novi, and Cantores Euphorionis*, „*The Classical Quarterly*”, New Series, Vol. 20, No. 2 (1970), s. 322-327.
- Davis P., *Instructing the Emperor: Ovid, "Tristia" 2*, „*Latomus*”, T. 58, Fasc. 4 1999, s. 799-809.
- Destrée P., Murray P., *Introduction*, [w:] *A Companion to Ancient Aesthetics*, ed. P. Destrée, P. Murray, Chichester 2015, s. 1-14.
- Duckworth G. E., *The Nature of Roman Comedy. A study in popular entertainment*, 2 ed., Norman 1994.
- Dziuba A., *Curiositas w „Historii rzymskiej” Wellejusza Paterkulusa*, Lublin 2004.
- Fantham E., *Roman Literary Culture: From Cicero to Apuleius*, Baltimore 1999.
- Fantham E., *Roman readings: Roman response to Greek literature from Plautus to Statius and Quintilian*, Berlin 2011.
- Ferriss-Hill J. L., *A Stroll with Lucilius: Horace, Satires 1.9 Reconsidered*, „*American Journal of Philology*”, vol. 132, no. 3 (2011), s. 429-455.
- Fraenkel E., *Horace*, Oxford, 1957.
- Frank T., *Horace on Contemporary Poetry*, „*The Classical Journal*”, Vol. 13, No. 8 (1918), s. 550-564.
- Frank, T., *Catullus and Horace*, New York 1928.
- Freudenburg K. (ed.), *The Cambridge Companion to Roman Satire*, Cambridge 2005.
- Freudenburg K., *Satires of Rome*, Cambridge 2004.
- Głowiński M., Sławiński J., Okopień-Sławińska A., *Zarys teorii literatury*, Warszawa 1975.
- Kenney E., Clausen W. (eds.), *The Cambridge History of Classical Literature. Volume 2: Latin Literature*, Cambridge 1982.
- Kiereś H., *Klasyczna teoria sztuki*, [w:] *U źródeł tożsamości kultury europejskiej*, red. T. Rakowski, Lublin 1994, s. 201-218.
- Kłęczar A., *Wstęp*, [w:] *Katullus, Poezje Wszystkie*, przeł. G. Franczak, A. Kłęczar, Kraków 2013, s. 7-217.
- Knapp Ch., *The Originality of Latin Literature*, „*The Classical Journal*”, Vol. 3, No. 7 (1908), s. 251-260.
- Knapp Ch., *The Originality of Latin Literature. II*, „*The Classical Journal*”, Vol. 3, No. 8 (1908), s. 299-307.
- Knox P. E. (ed.), *A Companion to Ovid*, Singapore 2009.
- Roman L., *Poetic Autonomy in Ancient Rome*, Oxford 2014.
- Russell D.A., *De imitatione*, [w:] *Creative Imitation and Latin Literature*, ed. D. West, T. Woodman, Cambridge 2001, s. 1-16.

Scodel R., Horace, Lucilius, and Callimachean Polemic, „Harvard Studies in Classical Philology”, Vol. 91 (1987), s. 199-215.

Sihler E. G., The Collegium Poetarum at Rome, „The American Journal of Philology”, Vol. 26, No. 1 (1905), s. 1-21.

Stabryła St., In Defence of the Autonomy of the Poetic World (Some Remarks on Ovid's 'Tristia' II), „Hermes”, 122, 4 (1994), s. 469-478.

Warmington E. H., Introduction, [w:] Remains of Old Latin, ed., trans. E. H. Warmington, vol. I Ennius and Caelius, Cambridge, London 1935, s. VII-XXXIII.

Williams G., Tradition and originality in Roman poetry, Oxford 1968.